

Duvha la Pfanelo dza Vhathu li pembelelwa Afurika
Tshipembe nga la 21 Thafamuhwe nwaha na
nwaha.

Heyi nganea i malugana na divhazwakale na
ndeme ya heyi holodei.

Tshifhingani tsha tshiṭalula, vathu vharema vha Afrika
Tshipembe vho vha vho tsikeledzwa.

Vhathu vho lwa na muvhuso wa tshiṭalula na milayo yawo i
tsikeledzaho. Vho vha vha tshi khou lwela mbofholowo na
pfanelo dzi linganaho.

Nga ḽa 21 Ṱhafamuhwe ṇwaha na ṇwaha, shango ḽi
humbula vhalwela mbofholowo vhaḽo.

Nga la 21 Thafamuhwe 1960, vhadzulapo vha Sharpeville na Langa vho ya u matsha.

Vho vha vha tshi khou matshela u lwisana na milayo i tsikeledzaho ya muvhuso wa tshiṭalula. Vho vha vha tshi khou lwa na 'mulayo wa u fara basa'.

"Amandlaa! Ngawethuu! Maanda kha a vhe vhathuni!"
vhathu vha tshi ṭavha mikosi.

Ngei Sharpville, vho vha vha tshi khou imba na u matsha
nga mulalo vha tshi ya tshiṭitshini tsha mapholisa.

Musi mapholisa vha tshi vhona gogo la vhathu, vha ṭhasela
vhamatshi.

Vhathu vha shavha, vhaṅwe vha huvhala, vhaṅwe vha
lovha.

Duvha la 21 Thafamuhwe u thomani lo vha li tshi humbulwa sa Duvha la Sharpville.

Nga murahu ha khetho dza demokirasi nga 1994, duvha leneli lo mbo di vha holodei.

Shango li humbula vhalwela mbofholowo. Ndi ndila ya u vha livhuhu.

Afrika Tshipembe i na Ndayotewa ya demokirasi. Vhathu vhe vha riwala ndayotewa ntswa vho vha vha tshi toda vhathu vhothe vha tshi thonifha pfanelo dza vhathu.

Ndayotewa ya Afrika Tshipembe i amba nga ha pfanelo na mishumo ya vhane vha dzula shangoni. Vhathu vhothe vha na ndugelo dzi fanaho.

Nwaha na nwaha ɖuvha la 21 Thafamuhwe ndi holodei.
Dziofisi na zwikolo zwi a vala.

Ndi ɖuvha la u pembelela pfanelo dza vhathu. Ndi ɖuvha la
u pembelela u lingana ha vhathu.

Vhathu vha pembelela na u tɔhonifha leneli ɖuvha nga ndila
dzo fhambanaho.

Vhana vha nga pembelela leneli xuvha la ndeme nga u
amba nga ha pfanelo dzavho.

Ee, vhana na vhone vha na pfanelo!

Pfanelo dza vhana ndi pfanelo dzo khetheaho dza vhathu,
vhane vha vha nga fhasi ha minwaha ya 18.

Pfanelo dza vhana vhothe dzi a lingana. Naa ni a qivha pfanelo dzaṅu?

“Pfanelo ya u thogomelwa,” hu amba Ntombi.

“Pfanelo ya u vha na dzina,” Nsuku a tshi huwelela.

“Pfanelo ya u dzula shangohaya ḽanga, kana kha ḽiṅwe shango,” hu amba Shadrack.

“Pfanelo ya u tsireledzwa,” hu amba Melanie, a re murahu.

“Pfanelo ya pfunzo,” hu amba Arnold.

“Pfanelo ya u sa pfiswa vhuṭungu kana u tambudzwa,” hu amba Nhlayiselo.

Hedzi ndi dziñwe pfanelo dzine vhana vhoṭhe vha vha nadzo.

Ri na pfanelo ra dovha ra vha na mishumo. Ri na pfanelo na vhuḍifhinduleli.

Vhana vha na vhuḍifhinduleli vhufhio?

“Vhuḍifhinduleli ha u ita mishumo yanga ya hayani,” hu amba Ann.

“Vhuxifhinduleli ha u xhogomela muvhili wanga na vhuluvhi na u dzula ndi na mutakalo wavhuxi,” hu amba Nsuku.

“Vhuxifhinduleli ha u fara vhathu nga nxila ine ra xoda vha tshi ri fara ngayo,” hu amba Cheyeza.

“Vhuxifhinduleli ha u shuma zwavhuxi tshikoloni,” hu amba Mixo.

“Vhudifhinduleli ha u tshonifha pfanelo dza vhañwe,” hu
amba Lerato.

Rothe ri na vhudifhinduleli ha u tshonifha pfanelo dza
vhañwe.

Vhathu vhothe vha a lingana.

Duvha la Pfanelo dza Vhathu ndi duvha la u lingana ha
pfanelo dza vhathu vhothe.

—Mbudziso

1. Ndi ngani kuvha la 21 Thafamuhwe li holodei Afurika Tshipembe?
2. Pfanelo dza vhathu ndi mini?
3. Ntani tsumbo tharu dza pfanelo dza vhana.
4. Wanani mafhungo nga ha Mulayo wa Pfanelo dza Afrika Tshipembe. Itani mutevhe wa dzenedzo pfanelo.
5. Ni sumbedza hani u livhuwa vhathu vha muta wa hanu?
6. Naa Mulayo wa Pfanelo dza Afurika Tshipembe u fana na mulayo wa Ndugelo dza Vhathu dza Tshaka Dzothe? Talusani.
7. Ndayotewa ya Afurika Tshipembe i na ndugelo na vhudifhinduleli ha vhothe vhane vha dzula kha leneli shango. Wanani nga ha vhudifhinduleli ha vhadzulapo vhu todaho u vha vhumanu ho nwalwaho kha Ndayotewa.

—Bugu dza tsielano iyi

- ǀuvha ǀa Vhupfumedzani
- ǀuvha ǀa Mbofholowo
- ǀuvha ǀa Vhufa
- ǀuvha ǀa Pfaneleo dza Vhathu
- ǀuvha ǀa Vhafumakadzi
- ǀuvha ǀa Vhashumi
- ǀuvha ǀa Vhaswa

Heyi bugu ya nganea yo itwa na u nwalwa nga
Lutsonga, sa tshipiḽa tsha phurodzhekthe ya Zenex
Ulwazi Lwethu ya bugu dza u vhalala ya 2020.